

ným jest též názor žalovaného, že žalobce, odstoupiv od smlouvy, jest povinen, by mu zaplatil ujednaný litkup 15.000 Kč a že tedy žalovaný může svůj dluh vyrovnati s touto částkou. Povinnost, zaplatiti litkup, předpokládá, že bylo od smlouvy upuštěno z libovůle, litkup však nepropadá, je-li strana odstupující po zákonu oprávněna, by od smlouvy upustila. Pokud však dovolání brojí dle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. proti odsouzení žalovaného k zaplacení litkupu 15.000 Kč, nelze mu upřítí oprávněnosti. Odvolací soud zjistil, že žalovaný již v měsících lednu, únoru, březnu a též ještě 10. dubna 1921 vážně prohlásil, že pro odpor své paní nechce, po případě nemůže žalobci prodati mlýn, a z těchto prohlášení v jejich souhrnu usuzuje odvolací soud dle Šu 863 obč. zák., že žalovaný jimi projevils odstúp od smlouvy. Tomuto úsudku nelze přisvědčiti. Svědkyně Hermína G-ová, na jejíž výpovědi se zakládá zjištění odvolacího soudu o oněch prohlášeních žalovaného z března a dubna, a o níž odvolací soud praví, že jest věrohodna a ničím nevyvrácena, seznala sice, že žalovaný dne 28. března 1921 prohlásil žalobci, že pro odpor své manželky mu nemůže mlýnu dáti, a že bylo jednáno o tom, kolik by žalovaný musil dáti odstupného, ale udala mimo to ještě, že pak žalobce žalovanému pravil, by si věc ještě dobře rozmyslil, že k němu v příštích dnech přijde, že dne 10. dubna 1921 strany znovu spolu jednaly, se zase nedohodly, že na to žalobce dal žalovanému poslední lhůtu do 12. dubna 1921 a žalovaný slibil, že mu do tohoto dne sdělí své konečné rozhodnutí. Také svědek Josef K., jehož se odvolací soud rovněž dovolává, potvrdil, že při jednání dne 10. dubna 1921 žalovaný prohlásil, že dopíše žalobci, jak se rozhodl, a že žalobce na to odpověděl, že počká do úterka, nejdéle do neděle. Dle toho nemůže býti pochybnosti o tom, že žalovaný ani 28. března, ani 10. dubna 1921, tím méně dříve, neprohlásil k o n e č n ě, že odstupuje od smlouvy; vždyť dne 28. března 1921 si strany výslovně vyhradily další jednání a též 10. dubna 1921 byla opět stanovena lhůta, ve které žalovaný měl žalobci své konečné rozhodnutí teprve sděliti. Z toho, že žalovaný nedodržel lhůty, mu udělené, nelze dle Šu 863 obč. zák. usuzovati, že projevils mlčky své konečné rozhodnutí, že odstupuje od smlouvy. Jeho mlčení mohlo míti důvody různé, mohl zamýšleti jen, mlčením zkoncování věci ještě dále protáhnouti, nebo snad stálým oddalováním přimět žalobce k tomu, by on od smlouvy odstoupil, což pak žalobce dopisem ze dne 17. dubna 1921 také skutečně učinil. Není tedy pravda, že žalovaný odstoupil od smlouvy; tím pozbývá nárok na zaplacení odstupného svého podkladu. Nižší soudy, přisoudivše žalobci též odstupné 15.000 Kč, posoudily tudíž věc nesprávně po stránce právní; bylo proto v příčině tohoto nároku dovolání vyhověti.

Čís. 2641.

Ustanovení Šu 45 j. n. předpokládá, že sborový soud r o z h o d l po jednání o své příslušnosti.

Výlučná příslušnost okresního soudu (§ 49 čís. 6 j. n.) vztahuje se i na žalobu, již se domáhá dílovedoucí na zaměstnavateli náhrady škody, ježto ho nepřihlásil k pensijnímu pojištění.

(Rozh. ze dne 23. května 1923, R I 435 23.)

Pilař domáhal se na majiteli pily zaplacení odškodného 15.000 Kč, ježto ho žalovaný nepřihlásil u pensijního ústavu jako svého zřízence. Procesní soud první stolice (krajský soud) žalobu z věcných důvodů zamítl, odvolací soud sám od sebe zrušil rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. Důvody: Žalobce jakožto pilař, zaměstnaný v rámci pile žalovaného, uplatňuje oproti svému zaměstnavateli nárok na náhradu škody, ježto ho žalovaný jako svého zřízence nepřihlásil u pensijního ústavu k pojištění. Jednak v žalobě bylo tvrzeno, jednak ve sporu bylo zjištěno, že jeho denní plat činil 30 Kč, že tato mzda mu byla placena každých 14 dnů a že mimo to mu byly poskytovány bezplatný byt, otop a osvětlení a že pila měla svou zvláštní správu a že žalobce byl členem spolku zemědělských a lesních dělníků. Jest proto žalobce pokládati za pomocného dělníka po rozumu Šu 73 živn. řádu a na rozepři, o kterou jde, hleděti dlužno jakožto na rozepři, která vznikla z povinnosti, mající svůj původ ve smlouvě služební a v poměru pracovním. Rozepře druhu takového náležejí však dle Šu 37 zákona ze dne 27. listopadu 1896, čís. 218 ř. zák. a Šu 49 čís. 6 j. n. nehledě k hodnotě sporného předmětu před soud okresní. Dle Šu 104 j. n. nemohou záležitosti, náležející před soud okresní, vzneseny býti na sborový soud první stolice. Tomu nikterak nevadí ustanovení Šu 45 j. n., neboť toto má na mysli pouze případ, že sborový soud první stolice jednal a výslovně rozhodl o otázce své věcné příslušnosti, kterýchžto předpokladu tu není. Ježto tudíž napadený rozsudek byl vynesena soudem, který dle Šu 104 j. n. ani výslovnou úmluvou stran nemůže pro tento spor se státi příslušným, bylo dle Šu 471 čís. 7 a Šu 477 čís. 3 c. ř. s. rozsudek i řízení jemu předcházející usnesením v sezení neveřejném zrušiti jako zmatečné a žalobu odmítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu žalobcovu.

D ů v o d y:

Napadeným usnesením byl rozsudek krajského soudu i s předchozím řízením zrušen pro zmatečnost, poněvadž rozepře měla býti dle Šu 49 čís. 6 j. n. zahájena a provedena před soudem okresním a sborový soud se dle Šu 104 j. n. ani ujednáním stran nemohl státi pro ni příslušným. Ve stížnosti dovolává se žalobce předně Šu 45 j. n., dle něhož rozhodnutí sborového soudu první stolice o jeho věcné příslušnosti nemohou býti napadena z důvodu příslušnosti okresního soudu. Nepravěm, Již odvolací soud odůvodnil správně, že dle doslovu tohoto předpisu, jenž pro svou výjimečnost se musí přesně vykládati, jsou neodporovatelná jenom rozhodnutí, vydaná na základě jednání o námitce nepřislusnosti. V projednávaném případě jednal sice procesní soud odděleně o námitce věcné nepřislusnosti, ale omezil toto jednání výslovně za souhlasu stran na druhý žalobní nárok, totiž na zaplacení 3600 Kč. Ohledně nároku na náhradu škody 15.000 Kč nebyla otázka věcné příslušnosti sborového soudu vůbec v první stolici vzata v úvahu, a neměl první soud důvodu, by vydal v tomto směru nějaké rozhodnutí. Bezpodstatnou jest také další námitka stěžovatelova, že

není zažalován. nárok z pracovní smlouvy, nýbrž nárok na náhradu škody pro nesplnění zákonné povinnosti. V §u 49 čís. 6 j. n. prikazují se okresnímu soudu všechny spory ze služebních a námezdních smluv mezi zaměstnavateli a zaměstnanými dělníky bez ohledu na jejich předmět tedy také spory o náhradu škody. Právní důvod žaloby spočívá v tomto případě v tom, že žalovaný porušil prý povinnost mu jako zaměstnavateli žalobcovu náležející, by ho přihlásil k pensijnímu pojištění. Jedná se tedy o porušení zákonné povinnosti, uložené zaměstnavateli vůči dělníku a závislé na obsahu námezdní smlouvy. Takový spor má všechny náležitosti sporů, v §u 49 čís. 6 j. n. uvedených. Konečně vytýká žalobce napadenému usnesení, že ho prohlašuje neprávem za pomocného dělníka ve smyslu §u 73 živn. řádu, a že toto zjištění spočívá na neúplném řízení. Dle vlastních udání může však žalobce, jenž bral denní mzdu, býti pokládán v nejpriznivějším pro něho případě za dílovedoucího, a i pak náleží jeho žaloba dle §u 49 čís. 6 j. n. před soud okresní, neboť dílovedoucí jsou tam jiným dělníkům postaveni na roveň.

Čís. 2642.

Nepřípustnost pořadu práva, domáháno-li se na státu vydání peněz, jež stát zadržuje za cukr, pro podezření z podloudného vývozu zabavený a pro veřejné zásobování použitý.

Nárok veřejnoprávní nestává se nárokem soukromoprávním proto, že úřady správní uznaly oprávněnost nároku.

(Rozh. ze dne 23. května 1923, R I 448/23.)

Při přechodu maďarsko-slovenských hranic pozastavily finanční orgány žalobci zásilku cukru, zabavily ji a odevzdaly služnovskému úřadu, jenž ji prodal a zaslal stržené peníze přeplatkovému úřadu v Praze. V řízení o žalobě na československý erár o vydání stržených peněz vznesl erár námitku nepřípustnosti pořadu práva, již soud prvního stupně zamítl a žalobě vyhověl. V onom směru uvedl v důvodech: Námitka není odůvodněna, neboť jedná se o nárok soukromoprávní proti čsl. eráru, jehož úřad zadržuje žalobci peníze, jemu příslušející, jak má soud za prokázáno z přípisu finančního ředitelství v Košicích, z něhož se zjišťuje, že trestní řízení proti žalobci pro zločin podloudného vývozu cukru bylo státním zastupitelstvím zastaveno, ježto se nejedná o podloudný vývoz. Z důvodu toho z nařízení generálního finančního ředitelství v Bratislavě poukazuje finanční ředitelství v Košicích čsl. cukerní komisi v Bratislavě, by poukázala výtěžek za cukr ten žalobci. Když tudíž duvod zabavení cukru a zadržování výtěžku zaň odpadl, má žalobce soukromoprávní nárok proti eráru, by mu výtěžek vydal a bylo věci žalované strany, by po odpadnutí důvodu zadržování výtěžku ministerstvem financí ve smyslu zákona ze dne 23. září 1919 čís. 519 sb. z. a n. na státní fond přeplatkový v Praze odvedený vymáhaný peníz žalobci uvolnila a poukázala ku výplatě, neboť každá příčina k dalšímu zadržování peníze toho odpadla. Žalobce ne-